

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสื่อสาร ความทันสมัย
และความเชื่อ ความศรัทธา และการปฏิบัติศาสนกิจ
ของคริสตศาสนิกชนคาทอลิก

นางสาวนิภา เมืองรัตน์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาโทศาสตรพัฒนการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-292-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE RELATIONSHIP OF COMMUNICATION BEHAVIOR,
MODERNIZATION AND THE PEOPLE' S BELIEF, FAITH,
RELIGIOUS PRACTICE AMONG CATHOLICS**

MS. NIPA MUANGRAT

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication**

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-332-292-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสาร ความทันสมัย
และความเชื่อ ความศรัทธา และการปฏิบัติศาสนกิจ
ของคริสตศาสนิกชนคาทอลิก

โดย

นางสาวนิภา เมืองรัตน์

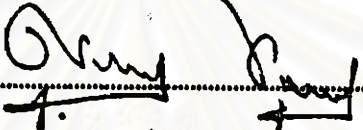
ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

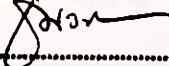
อาจารย์ที่ปรึกษา

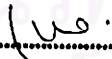
รองศาสตราจารย์ จาระไน แกลโกศล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวี บุญลือ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ จาระไน แกลโกศล)

..... กรรมการ
(ดร.วิเชียร เกตุสิงห์)

นิภา เมืองรัตน์ : ความสัมพันธ์ ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสาร ความทันสมัย ความเชื่อ ความศรัทธา และการปฏิบัติศาสนกิจของคริสตศาสนิกชนคาทอลิก (THE RELATIONSHIP OF COMMUNICATION BEHAVIOR, MODERNIZATION AND THE PEOPLE' S BELIEF, FAITH, RELIGIOUS PRACTICE AMONG CATHOLICS) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ จาระไน แกล โทศล. 149 หน้า. ISBN 974-332-292-2

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสาร ความทันสมัย และความเชื่อ ความศรัทธา และการปฏิบัติศาสนกิจของคริสตศาสนิกชนคาทอลิก เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือ คริสตศาสนิกชนคาทอลิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 367 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ใช้จำนวนรวม และค่าร้อยละ (percentage) และส่วนที่เป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ในการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตามกลุ่มที่ต่างกัน (Scheffe)

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการสื่อสาร ในเรื่อง การเปิดรับข่าวสารทางศาสนา และการสื่อสารระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์กับ ความเชื่อ ความศรัทธา และการปฏิบัติศาสนกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่พบว่า การติดต่อกับสังคมภายนอก ไม่มีความสัมพันธ์ กับความเชื่อ ความศรัทธาและการปฏิบัติศาสนกิจ

2. ในเรื่องของความทันสมัย พบว่า ชาวคาทอลิกมีความทันสมัยอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าความเชื่อของชาวคาทอลิกอยู่ในระดับปานกลาง โดยความทันสมัยที่พบมีความสัมพันธ์ กับความเชื่อทางศาสนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบความสัมพันธ์ ระหว่างความทันสมัย กับความศรัทธา และการปฏิบัติศาสนกิจ

3. ความเชื่อทางศาสนาของชาวคาทอลิก มีความสัมพันธ์ กับความศรัทธาในหลักศาสนา และการปฏิบัติศาสนกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

#4085083228 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION
KEY WORD:

COMMUNICATION /MODERNIZATION/BELIEF/FAITH/CATHOLICS

NIPA MUANGRAT: THE RELATIONSHIP OF COMMUNICATION BEHAVIOR,
MODERNIZATION AND THE PEOPLE' S BELIEF, FAITH, RELIGIOUS PRACTICE
AMONG CATHOLICS. THESIS ADVISOR: ASSO.PROF.JARANAI GLAEKOSOL.
149 PP. ISBN 974-332-292-2

The research aims to investigate the relationship between communication behavior, modernization, and The people's beliefs, faith, religious practice among Catholics. The study is a survey a research on 367 Catholics living in Bangkok.

From the finding, it can be concluded that:

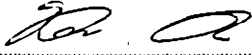
1. At the significance level of .05, there is a positive relationship between media exposure, interpersonal communication and the people's beliefs, faith, religious practice. However, the cosmopolitaness does not correlate to the people's beliefs, faith and religious practice.
2. At the significance level of .05, there is a positive relationship between modernization and people's beliefs whereas modernization does not correlate to faith and religious practice
3. With the relationship between people's beliefs and faith, religious practice, they are positive at the significance level of .05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์.....

สาขาวิชา..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....

ปีการศึกษา..... 2541.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ จาระโน แกลโกศล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยด้วยดีตลอดมา และกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวัต บุญลือ ผู้เป็น ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร. วิเชียร เกตุสิงห์ ที่ได้ให้เกียรติมาเป็นกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อันเป็นรากฐานของวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้

ขอพระผู้เป็นเจ้าทรงอวยพรแด่ Father Alfonso De Juan, บาทหลวงวิทยา คูวิรัตน์, บาทหลวงประชาชาติ ปรีชาวุฒิ, บาทหลวงชูชาติ ศรีวิชัยรัตน์, อาจารย์สมิตรา พงศธร และ Sister Theodore Hahnenfeld ที่เป็นผู้สนับสนุนทั้งข้อมูลและกำลังใจแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับคุณปองพล สมิตติลภ ผู้อยู่เบื้องหลังและส่งเสริม อุปกรณ์การศึกษา ตลอดจนเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นที่คอยช่วยเหลือกันมาโดยตลอด และขอให้ความรัก ระหว่างผองเพื่อนคงอยู่ตลอดกาล

นิภา เมืองรัตน์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
ปัญหาคำวิจัย.....	12
สมมติฐานการวิจัย.....	12
ขอบเขตการวิจัย.....	12
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
คำจำกัดความในการวิจัย.....	14
บทที่ 2 แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
การสื่อสารในสังคม.....	17
<u>ทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสาร.....</u>	<u>18</u>
<u>การสื่อสารระหว่างบุคคล.....</u>	<u>19</u>
สื่อเฉพาะกิจ.....	21
แนวความคิดเกี่ยวกับความรู้.....	25
แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติ.....	27
แนวความคิดเรื่องการมีส่วนร่วม.....	28
แนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎี KAP.....	30
ความทันสมัย.....	36
<u>ความเชื่อ ความศรัทธา และการปฏิบัติศาสนกิจ.....</u>	<u>54</u>
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	62
ลักษณะทั่วไปของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา.....	70
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	87
บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	100
สรุปผลการวิจัย.....	100
ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	102
อภิปรายผลในส่วนของตัวแปร.....	105
อภิปรายผลในส่วนที่เป็นสมมติฐาน.....	109
ข้อเสนอแนะ.....	114
รายการอ้างอิง.....	116
ภาคผนวก ก.....	120
ภาคผนวก ข.....	134
ประวัติผู้วิจัย.....	149

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1. ความถี่ และร้อยละของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกจำแนกตาม ลักษณะทางประชากร.....	70
ตาราง 2. ร้อยละของความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารทางศาสนา.....	74
ตาราง 3. ร้อยละของความบ่อยครั้งในการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับ ความรู้ทางศาสนา.....	75
ตาราง 4. ความถี่และร้อยละของการติดต่อกับสังคมภายนอก.....	76
ตาราง 5. ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามระดับความทันสมัย.....	77
ตาราง 6. ร้อยละของความเชื่อในหลักศาสนาคาทอลิก.....	80
ตาราง 7. ร้อยละของความศรัทธาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิก.....	82
ตาราง 8. ร้อยละของการปฏิบัติศาสนกิจของคริสตศาสนิกชนคาทอลิก.....	85
ตาราง 9. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสาร กับความเชื่อ ความ ศรัทธา และการปฏิบัติศาสนกิจ.....	88
ตาราง 10. ความสัมพันธ์ระหว่างความทันสมัย กับความเชื่อ ความศรัทธา และการปฏิบัติศาสนกิจ.....	89
ตาราง 11. ความสัมพันธ์ระหว่าง ความเชื่อ ความศรัทธา และการปฏิบัติ ศาสนกิจ.....	89
ตาราง 12. ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในพฤติกรรมการสื่อสาร ความทันสมัย ความเชื่อ ความศรัทธา และการปฏิบัติศาสนกิจ ระหว่าง เพศชาย และเพศหญิง.....	90
ตาราง 13. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข่าวสารทางศาสนา ระหว่างกลุ่ม คาทอลิกที่มี อายุ รายได้ การศึกษา และตำแหน่งทางสังคมต่างกัน.....	91
ตาราง 14. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยของการเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์ทางศาสนา ระหว่างกลุ่ม คาทอลิกที่มี อายุ รายได้ การศึกษาและตำแหน่งทางสังคมต่างกัน....	92
ตาราง 15. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยของการสื่อสารระหว่างบุคคล ระหว่างกลุ่มคาทอลิก ที่มีอายุ รายได้ การศึกษา และตำแหน่งทางสังคมต่างกัน.....	93

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตาราง16. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยการติดต่อกับสังคมภายนอก ระหว่างกลุ่มคาทอลิก ที่มีอายุ รายได้ การศึกษา และตำแหน่งทางสังคมต่างกัน.....	94
ตาราง 17. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยของความทันสมัย ระหว่างกลุ่มคาทอลิกที่มีอายุ รายได้ การศึกษา และตำแหน่งทางสังคมต่างกัน.....	95
ตาราง 18. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยของความเชื่อในศาสนา ระหว่างกลุ่มคาทอลิกที่มีอายุ รายได้ และตำแหน่งทางสังคมต่างกัน.....	97
ตาราง 19. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยของความศรัทธา ระหว่างกลุ่มคาทอลิกที่มีอายุ รายได้ การศึกษา และตำแหน่งทางสังคมต่างกัน.....	98
ตาราง 20. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติศาสนกิจ ระหว่างกลุ่มคาทอลิกที่มีอายุ รายได้ การศึกษา และตำแหน่งทางสังคมต่างกัน.....	99

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย